

University of Illinois Press, 2008. Pp. 240. \$45.00.

PETER BULST

Professor of Philosophy, University of Illinois at Chicago

LOGGOS

PHILOSOPHY

Universiteti i Shkencave Organizative
"P J E T Ë R B U D I"
Instituti për Studime - Prishtinë

LOGOS

Nr.1/2009

Botuesi:
Universiteti i Shkencave Organizative “Pjetër Budi”
Instituti për Studime - Prishtinë

Kryeredaktore:
MSc. Evliana Berani

Koordinatorët:
Prof.Dr. Klime Popovski
Afërdita Maliqi

Bordi editorial:
Prof.Dr Sofronija Miladinovski, PhD
Prof.Dr. Ilijas Useini
MSc. Evliana Berani
MSc. Ibish Mazreku
Prof.Dr. Jove Kekenovski
Prof.Dr. Naume Marinovski
Prof.Dr. Klime Popovski

Redaktore gjuhësore:
Afërdita Maliqi

Dizajni:
Fazli Nrecaj

Tirazhi:
300

PËRMBAJTJA

Kapitulli I	7
Transkript nga punimet e Konferencës Shkencore të organizuar nga Universiteti i Shkencave Organizative – Instituti për Studime “Pjetër Budi” në Prishtinë, “Liberalizimi i tregut të sigurimeve në kontestin e politikave dhe legjislacionit të Bashkimit Evropian”	
Sesioni i panelistëve:	
Liberalizimi i tregut të sigurimeve - sfida për vendet në tranzicion MSc. Ibish Mazreku	15
Tregu i sigurimeve në Kroaci Hrvoje Paukovic	23
Sigurimi i detyrueshëm në Shqipëri dhe përfaqësja me legjislacionin e Bashkimit Evropian MSc.Violanda Theodhori	31
Procesi i liberalizimit të sigurimit e detyrueshme duhet të jetë i kontrolluar Prof. Trajce Latinoski	35
Liberalizimi duhet me qenë i kontrolluar dhe i menaxhuar Fatmir Gashi	38
Fillimi i liberalizimit të kontrolluar largon nga koncepti i mbikëqyrjes MSc.Hashim Rexhepi	41
Sesioni i debatit	47
Kapitulli II	71
Banka dhe Sigurime	71
Norma aktive e interesit të bankat kosovare MSc. Tefik Halili	73
Implikimi Bazel II për jo-anëtarët në Komitetin e Bazelit në vendet me mbikëqyrje bankare MSc. Jordan Koseski, Ph.D. Jovan Stojanoski, Ph.D. Klime Poposki	79
Siguria, likuidimi dhe rentabiliteti si kategori ekonomike në sigurim Docent. Dr. Bratislav Milosheviq, Stevco Meceski	90

Karakteristikat e tregut të sigurimeve në Ballkan MSc. Sherif Gashi	100
Aspektet e sigurimit të terrorizmit Prof. Dr. Ivica Smilkovski	104
Beneficione eklatante dhe volitshmëri më të mëdha në sigurimin jetësor Docent. Dr. Bratislav Milosheviq	114
Identifikimi i rrezikut të sigurimi – faza në udhëheqjen me rrezikun MSc. Vera Karaxhova	123
Organizatata ndërkombëtare transportuese dhe shpeditere MSc. Aleksandar Trajkov, Stevco Meceski	130
Kapitulli III	143
Turizëm dhe Hoteleri	143
Ndikimi i krizës në zhvillimin turistik të zonave rurale MSc. Eleina Qirici, Ph. D Student, MSc. Mamica Nene, Ph. D Student	145
Menaxhimi i sektorit turistik në Shqipëri për të minimizuar efektet negative të recesionit MSc. Oriola Theodhori, Ph.d Student, MSc. Esmeralda Shkira, Ph.d Student	154
Ndikimi i recesionit dhe dinamika e investimeve në tregjet turistike MSc. Çiljeta Papakozma, Ph.D Kandidate	164
Kriza ekonomike dhe modelet e investimeve në tregun turistik në Shqipëri MSc. Mamica Nene, Ph. D Student, MSc. Eleina Qirici, Ph. D Student	174

Docent Dr. Bratislav Milosheviq

BENEFICIONE EKLATANTE DHE VOLITSHMËRI MË TË MËDHA NË SIGURIMIN JETËSOR

Për të gjithë, të cilët mendojnë të deponojnë për sigurimin jetësor, qysh në fillim duhet të kenë të qartë se në periudhën e caktuar të sigurimit ka në disponim edhe përparësi shtuese, përkatësisht beneficione të rëndësishëm.

Veprim- sigurimi, apo sigurimi i veçantë i jetës, janë rrjedhshmëri e kohës së re. Sigurimi i jetës e mbron të siguruarin nga dy reziqe bazike: vdekja e hershme dhe jetëgjatësia, duke i plotësuar njëkohësisht më gjerësisht interesat shoqërore me sigurim shtues të sigurimit social të qytetarëve.

Nga pamja ekonomike, sigurimi i jetës është me shumë rëndësi, për shkak se siguron të holla me leje për investime dhe kreditim në zhvillimin e ekonomisë nacionale.

Për këtë arsye, në periudhën e ardhshme, edukimi dhe strategjia e marketingut në kompanitë e sigurimit duhet të jenë të drejtuar në prezentimin e të gjitha përparësive, të cilat i ofron sigurimi jetësor, si lloj i kursimit, planifikim dhe stabilitet financiar për individë.

Ne si njerëz plakemi dhe kalojmë në periudha të ndryshme të jetës, në të cilat nevojat tona, nga llojet e ndryshme të sigurimeve personale, ndryshojnë.

Kjo më së shumti vlen për sigurimin jetësor, që kanë periudhë të gjatë të sigurimit dhe në format e saja i përshtaten nevojave individuale dhe ambientit, në të cilin jetojnë.

Njëra nga nevojat bazike është statusi i individit në shoqëri. Nevojat janë të ndryshme dhe kjo varet nga ajo se a bëhet fjalë për familje të re pa fëmijë, familje me fëmijë të vegjël, familje me fëmijë të ritur etj.

Sigurisht të gjithë kanë qëllim të njëjtë, t'ju sigurojnë siguri familjeve të tyre, a vetes sigurim financiar, plakje pa brenga.

Sot, në kushte bashkëkohore të jetesës dhe punës, në kushte bashkëkohore të ekonomisë tregtare, nënshkruesi i sigurimit, përkatësisht i siguruari me lidhje të sigurimit jetësor, me siguri mundet të presë beneficione dramatike të volitshme, të cilat janë: përtërirje të marrëveshjes për sigurim, përkatësisht zvogëlimin e shumës për sigurim; blerje e sigurimit; paradhënie dhe hua; dhënia peng e policës; të qenurit fakultativ gjatë pagesës së shpërblimit; pjesëmarrja e të siguruarit në shpërndarjen e fitimit të fituar të siguresit; komulirim “shpagim” i shumës të siguruar; caktimi i shfrytëzuesit të sigurimit dhe shumë të tjera.

Zvogëlimi (reduktimi) i shumës së siguruar

Deri te zbritja e shumës së sigurimit vjen atëherë kur i siguruari, pas një periudhe të sigurt kohore nga lidhja e marrëveshjes, për të cilën tashmë ka paguar një numër të caktuar të shpërblimit (për dy ose tre vjetë) ndërpre pagesën e shpërblimeve të sigurimit.

Nëse ndërpre pagesën e shpërblimeve para kalimit të kësaj periudhe kohore, atëherë llogaritet se e ka prishur marrëveshjen, sigurimi nuk vlen dhe nuk kthehet pagesa e shpërblimit.

Nëse këto kushte janë të plotësuara, deri në prishje të marrëveshjes nuk do të vjen edhe nëse i siguruari nuk e zbaton obligimin më të rëndësishëm të marrëveshjes. Pasojë e vetme në lidhje me sigurimin, që vazhdon edhe me ndërprejen e pagesës së shpërblimit, shihet në zvogëlimin e shumës siguroese, te e cila arrihet sipas tabelave të veçanta.

Kërkesa që të jenë të paguara më së paku dy (përkatësisht tre) vite premi të sigurimit arsyetohet me atë se në atë mënyrë nga kjo vlerë rezerva e sigurimit mundet t'i mbulojë së paku harxhimet e përgjithshme të siguroesit: Pa këto premi siguroesi do të ishte në çdo rast i dëmtuar, nëse sigurimi vazhdon të rrjedhë edhe me obligimet e zvogëluara të tij dhe nëse ky kusht është i plotësuar atëherë vjen deri te modifikimi i marrëveshjes.

Ligji jonë për marrëdhënie obliguese llogarit se janë të nevojshme më së paku shpërblime trevjeçare, që nga ato të formohet rezervë matematikore në të cilën i siguruari mundet ta themelojë të drejtën për kthim.

Me këtë, ai parashikon të drejtë për siguroesin, në rast se siguroesi ndërpre pagesën e shpërblimeve, zvogëlon shumën e siguruar në vlerë të vlerës së blerë të sigurimit, përkatësisht prishje të marrëveshjes.

Kushti i mëparshëm, të cilin siguroesi duhet ta plotësojë për të realizuar këtë të drejtë të tij, është që ta thërret të siguroarin, që të paguajë shpërblimin (të cilën duhet ta bëjë në mënyrë të sigurtë, me letër rekomaduese, me shënimin e afatit të pagesës së shpërblimit, e cila nuk mundet të jetë më e shkurtë se një muaj, nga dita e pranimit të letrës).

Nëse i siguruari edhe pranë kësaj nuk e paguan shpërblimin e duhur, siguroesi mund ta zvogëlojë shumën e sigurimit (nëse janë të paktën të paguara tre vite shpërblim), përkatësisht ta ndërpresë marrëveshjen (nëse nuk jana të paguara tri vite shpërblim).

Edhe në dy rastet duhet këtë t'ja tregon siguroesit, të drejta këto që siguroesi mundet t'i shfrytëzojë derisa nuk ndodh rasti i sigurimit.

Nëse prapë vjen deri te kjo, para se siguroesi ta zvogëlojë shumën siguroese (përkatësisht ta ndërpresë marrëveshjen) do të merret sikurse automatikisht kanë ardhur aktivitetet e parapara me vetëplotësimin e kushteve të përmendura.

Ky ndryshim në marrëdhëniet juridike të sigurimit, sipas asaj, nga natyra e saj juridike nuk paraqet risi në marrëveshje, bëhet fjalë për marrëveshjen e njëjtë për sigurim, e cila i vazhdon veprimet.

Me përjashtim të reduktimit të shumës siguruese, të gjithë urdhërat e caktuara mbeten në fuqi: për kohëzgjatjen e marrëveshjes, shfrytëzuesi i sigurimit, kundërshtimet e siguruesit etj.

Kështu marrëveshja e modifikuar, me shumë të zvogëluar të sigurimit, mundet më vonë, me pajtueshmëri të të dy palëve të përtërihet. Të drejtat për sigurim të siguruesve tanë e parashikojnë këtë mundësi (me përjashtim në mënyrë të sigurimit vetëm në rast të vdekjes).

I siguruari, i cili don ta përtërijë sigurimin, është i detyruar të parashtojë lutje me shkrim, t'i paguajë shpërblimet e duhura dhe t'i plotësojë kushtet për praninë dhe sigurim, në pikëpamje të gjendjes së vet shëndetësore, të cilat siguruesi i zbaton.

Obligimi i siguruesit prapë fillon të rrjedhë derisa me shkrim e konfirmon praninë e kërkesës për përtëritje. Megjithatë, për dallim nga rasti i reduktimit të marrëveshjes, këtu nuk bëhet fjalë për modifikim të thjeshtë të marrëveshjes ekzistuese, por për përcaktim të veprimeve në marrëveshjen e re.

Kjo qartë vërteton disa veprime të marrëveshjes së përtëritjes për sigurim, të parashikuara me kushtet e tona të përgjithshme për sigurim: siguruesi lirohet nga sigurimi vetëm nëse i siguruari hesht (nuk jep deklaratë të saktë), p.sh. sëmundje të cilën e ka pasur në momentin kur ka parashtruar kërkesën për përtëritje, mandej, siguruesi paguan vetëm shpërblimin rezerv nëse i siguruari kryen vetëvrasje në afat njëvjeçar pas kryerjes së përtëritjes – përkatësisht veprime të njëjta sikurse edhe të lidhja e marrëveshjes së re.

Blerja e sigurimit

I siguruari, i cili ka të paguar më së paku tre vite shpërblim të sigurimit dhe i cili nuk ka më interes nga marrëveshja e sigurimit, mundet të kërkojë nga siguruesi që t'ia paguajë vlerën blerëse të sigurimit.

Deri te blerja, sigurisht nuk vjen automatikisht, por me kërkesë nga personi i autorizuar. Ky ligj nuk ekziston në të gjitha llojet e sigurimeve jetësore. Llogaritet se blerja nuk mund të zbatohet:

1. Te të gjitha sigurimet jetësore, ku mbledhja e rezervës matematikore është e parëndësishme (nga shkaku i njëjtë ajo nuk është e përshtatshme as për reduktimin e shumës siguruese).
2. Në ato sigurime ku nuk ekziston shënim, se rasti i siguar përgjithësisht do të fillojë dhe se caktimi i shumës do të jetë i paguar (sikurse në sigurim në rast të ndodhjes ose sigurim afatshkurtër i jetës – përkohësisht) dhe ku siguruesit

llogarisin se gjasat për realizim të rezikut janë të zvogëluara dhe për atë janë të detyruar ta kthejnë blerjen dhe të paktën ashtu ta shpëtojnë rezervën.

3. Kjo për siguruesit do të thotë antiselektim i rezikut.

Nga këtu edhe Ligji për Obligim të Marrëdhënieve parashikon leje për blerje të sigurimit të jetës, i cili është i lidhur për tërë jetën e siguruesit, përkatësisht, aty ku rasti i siguruar shfaqet i sigurtë (dies certus an).

Pagesa e grumbullimit të vlerës paraqitet si obligim i siguruesit. Në drejtësinë tonë ajo ekziston atëherë kur paraqiten kushtet e parapara. Në disa drejtësi, ligji e mbron siguruesin në rast të kërkesës të njëkohshme për blerje, prej të cilit mundet të arrijë në rast krize, luftë dhe të ngjashme dhe e cila mundet ta lëvizë drejtëpeshimin financiar të saj.

Vlera, e cila i paguhet palës, me të cilën është lidh marrëveshja, vërtetohet sipas një table të veçantë e shtuar së bashku me policën e sigurimit. E drejta për blerje parimisht ekziston vetëm te sigurimi jetësor, përkatësisht aty ku rasti i sigurimit shfaqet i sigurtë.

Megjithatë, për shkak të rritjes së konkurrencës, siguruesit jo gjithmonë heqin dorë nga ky rregull, duke lejuar edhe blerje për lloje të tjera të sigurimeve jetësore.

Përveç kësaj, mënyra e llogaritjes së blerjes së vlerës së sigurimit nuk është lënë ekskluzivisht në dëshirën e siguruesit: në shumë drejtësi ajo është nën kontroll të legjislaturës si në shikim të prurjes, ndryshimet e mëvonshme ose të zyrtarizuara në policën për sigurim.

Ajo është e pranuar edhe në Ligjin për obligim të marrëdhënieve. Në policë duhet të jenë të shënuara kushtet, ku pala që lidhë marrëveshje mundet të kërkojë pagesë të vlerës grumbulluese, si dhe mënyra se si kjo vlerë llogaritet, në përputhje me kushtet e sigurimit.

Të gjithë personat të interesuar për shpërblim nga sigurimi, nuk kanë të drejtë të kërkojnë blerje të sigurimit. E drejta për kërkim të blerjes i takon atij, i cili ka lidhur marrëveshje.

Në Ligjin për obligim të marrëdhënieve saktësohet se cilët persona nuk mund të kërkojnë blerje (grumbullim): ata janë të besueshmit e atij, i cili ka lidhur marrëveshje për sigurim dhe shfrytëzuesi i sigurimit (me përjashtim kur caktimi i tij nuk është i rëndësishëm).

Arsyet për këto përjashtime janë këto: llogaritet prej në fillim, se e drejta për sigurim të jetës është e drejtë personale, e mandej, blerja mundet në mënyrë indirekte të sjellë deri te revokimi i shfrytëzimit të sigurimit nga personi, për të cilin është kushtuar, a këtë mund ta bëjë vetëm ai i cili ka lidhur marrëveshje për sigurim, shfrytëzuesi nuk ka të drejtë ta modifikojë marrëveshjen e lidhur në mes të siguruesit dhe sigurimit (nëse më nuk ka pranuar dobi nga marrëveshja – atëherë pala, e cila ka lidhur marrëveshje nuk mundet të kërkon blerje (grumbullim)).

Veprimi i blerjes (grumbullimit) përbëhet nga ajo se marrëdhëniet ligjore të sigurimit shuhet para daljes së afatit të caktuar, apo sigurimi e paguan grumbullimin e vlerës. Me grumbullim, në të vërtetë kryhet ndryshimi i obligimeve të siguresit prej të kushtëzuara në të rëndomta, obligime të thjeshta, të cilat menjëherë arrijnë.

Të drejtat dhe obligimet nga marrëveshja, nga ajo, ndërpriten prej momentit të kërkimit të blerjes, e jo nga momenti i pagesës së vlerës grumbulluese. Nga kjo nëse pas kërkesës për blerje, apo para pagesës së vlerës së grumbulluar, ndodh sigurimi i rastit, shfrytëzuesi nuk ka të drejtë në shumën e siguruar, por vetëm në vlerën e blerjes së vlerës.

Akontacion i shumës së siguruar

Në lidhje me reduktimin dhe blerjen, akontacioni ka përparësi të mëdha për siguresin: Ai fiton shumë të caktuar nga siguresi, duke i paguar për kthim shpagim në lloj të interesit (kamatës) në atë caktim, derisa njëkohësisht marrëveshja për sigurim edhe më tutje vazhdon.

Përveç kësaj, i siguruari mundet më vonë ta kthejë caktimin e pranuar me emrin avans dhe zvogëlimin e shumës të sigurimit prapë ta zmadhojë në caktimin fillestar.

Për siguresin gjithashtu mundet të ekzistojë interes për pagesën e akontacionit, për shkak se ajo është e kufizuar në vlerën e blerjes së vlerës së sigurimit, dhe me atë që ai e cakton vlerën e interesit (kamatës) dhe mënyrën e pagesës së avansit.

Më në fund, ai edhe më tutje fiton shpërblim nga marrëveshja e sigurimit. Edhe pse ekziston interesi që siguresi të paguajë akontacion edhe siguresit në kushtet e përgjithshme për sigurim i parashikojnë edhe kushtet për pagesë të saj, megjithatë nuk ekziston obligim i siguresit në atë kuptim.

“Nga kërkesa e nëshkruesit të marrëveshjes për sigurim të jetës në rast vdekje dhe dëmi (sigurim i përzier), siguresi mundet t’i paguajë palës me të cilën ka lidhur marrëveshje qysh përpara një pjesë nga shumën e siguruar, më së shumti në caktim deri më 60 për qind nga grumbullimi i vlerës së policës, të cilën pala, e cila ka nënshkruar marrëveshjen, mundet ta kthejë më vonë”.

Nga dallimi prej grumbullimit, siguresi mundet (por nuk është i detyruar) në kërkesë të palës, e cila ka lidhur marrëveshje të paguajë qysh përpara një pjesë të shumës së siguruar.

Gjithashtu, nga ana e të siguarit, i cili ka pranuar akontacion nuk ekziston obligim që t’ia kthejë siguresit, por ai mundet ta bëjë vetëm nëse dëshiron. Megjithatë, nëse i siguruari vonohet me pagimin e kamatës së caktuar për pranimin e akontacionit atëherë llogaritet se ka kërkuar blerje.

Ligji për obligim të marrëdhënieve parasheh: “Në policën e sigurimit duhet të jenë të shënuara kushtet për dhënie të avansit, mundësia që t’i kthehet siguresit caktimi i pranuar me emrin avans, vlera e interesit (kamatës) pasojat e mospagimit të kamatës, ashtu si është e vendosur me kushtet e sigurimit”.

Dhënia peng e policës

E drejta e të siguarit për ta lënë peng policën për sigurimin e jetës del nga e drejta e tij e gjerë, nga e cila deri nga shfaqja e rastit të siguar, mundet në mënyrë të plotvlefshme të disponojë me të gjitha të drejtat nga lidhja e marrëveshjes së sigurimit.

Ta ndërrojë shfrytëzuesin, t'i zbrapsë të drejtat e veta apo të shfrytëzuesit, etj⁴.

Dhënia peng e policës mundet t'i shërbejë edhe siguruesit si mjet për të fituar kredit: i besueshmi, i cili frikësohet nga vdekja e hershme e debitorit, me policën të cilën e merr peng, fiton sigurim se do të paguhet nga siguruesi debitorit, nëse atij diçka i ndodh.

Që të ketë dhënë peng policën (veprim ndaj siguruesit), nevojitet ai të jetë i lajmëruar me shkrim: për atë se polica është e dhënë peng dhe se është e dhënë te një i besuar i veçantë.

Sipas rregullave të sigurimit të jetës, ky aktivitet i të siguarit është i detyruar vetëm nëse për atë e ka ditur para ngjarjes të rastit së siguar.

Në pikëpamje të formës së dhënies peng e rëndësishme është lloji i policës: polica me urdhër jepet peng me idosament⁵.

I besueshmi i dhënies peng mundet së pari, sikur se edhe çdo tjetër i besueshëm, sipas rregullave të përgjithshme të të drejtës qytetare, t'i kryejë obligimet e debitorit (i siguruari) të kërkojë khimin e caktuar, së paku me masën me të cilën është formuar matematika reserve.

Parashtrohet pyetja a mundet i besueshmi i dhënies peng të shfrytëzojë të drejtën për blerje të policës, e cila i është dhënë peng, nëse kërkesa e tij ndaj debitorit – i siguruari ka arritur?

Llogaritet, në teori, se kjo e drejtë duhet t'i pranohet në të kundërtën të karakterit personal me të drejtën për blerje, nga arsyet që vijnë: i besueshmi i dhënies peng është më shumë sesa shrytëzues i thjeshtë i sigurimit, sepse atij siguri (i lënë peng) i shërben si sigurim i borxhit, që ka arritur dhe të cilën pagesë i siguruari nuk mundet ta parandalojë.

Nëse, prapë ndodh që kërkesa nga i besueshmi i dhënies peng dhe kërkesa e të siguarit nga siguri të arrijë në kohë të njëjtë, atëherë i besueshmi i të dhënit peng duhet të ketë padë direkte ndaj siguruesit, me të cilën do ta kishte paguar veçmë kërkesën e vet të siguar, para të gjithë të besueshmve tjerë të sigurimit.

Fakultative para pagesës së shpërblimit

Në sigurimin e jetës, siguruesi nuk ka të drejtë të kërkojë pagesë të shpërblimit të arritur nëpër rrugë gjyqësore.

Obligimi megjithatë nuk bëhet natyror, për shkak se sanksionet për joplotësimin e obligimeve kryesore të siguruesit ekzistojnë: qoftë ndërpreje e veprimeve të marrëveshjes apo, prapë, (në disa të drejta) suspendimi i marrëveshjes.

Përveç asaj, siguruesi mundet që caktimin e shpërblimeve të paguara ta kompenson me caktimin, të cilin ai duhet t'ia shpaguejë të siguarit nëse vjen rasti i siguar.

Nga vetë obligimet, veprimet zyrtare edhe kodeksi në sigurim, i siguruari duhet me vetëdije të sillet dhe të respektohet thënia – termini është i obliguar. Në të vërtetë ai, i cili ka lidhur marrëveshje, është i obliguar ta paguajë shpërblimin me rregull dhe në afatin e duhur.

Është e njohur që siguruesi nuk ka të drejtë pagesën e vet ta kërkojë nëpër rrugë gjyqësore, megjithatë, në duar të tij janë mekanizmat ndihmës, llogaritja e kamatës, zvogëlimi i shumës së sigurimit, etj. Mirëpo, pagesa e shpërblimit të mbetur gjithmonë ka tretmanin e jopagesës së shpërblimit të parë.

Karakterit fakultativ i pagesës së shpërblimit është i qëlluar nga arsyet praktike, e jo nga disa principe të drejtësisë. Ai del nga qëllimi, që me sigurimin e jetës don të arrijë, se a janë të përshtatshëm mundësitë materiale të të siguruarit.

Ekziston jopajtueshmëri rreth asaj se ky princip vlen edhe për shpërblimin e parë, apo vetëm në shpërblimet e ardhshme. Ky “koalizim” humb në rëndësi nëse në rast se në kushtet e sigurimit është e përcaktuar se, sigurimi do të hyjë në fuqi vetëm pas pagesës së shpërblimit të parë, sikurse është ajo në kushtet e sigurimit të jetës të siguruesit tanë.

Në vend të përfundimit

Pse polica e sigurimit jetësor?

1. Për shkak se sigurimi i jetës është më shumë se vetë sigurimi, ajo është deponim me mundësi për fitim më të madh, për arsye se në të njëjtën kohë realizohen të gjitha beneficionet në kursim dhe mbrojtje!
2. Për shkak se me zgjedhje të policës së sigurimit jetësor deponohet kapital, i cili më vonë, me deponim profesional të kompanisë, në çdo rast, sjell fitim!
3. Për shkak se koha është në anë të të siguarit dhe ajo punon për të!
4. Për shkak se sigurimi jetësorë është i thjeshtë dhe fleksibil!

5. Për shkak se në të gjitha llojet e sigurimeve jetësore përmbajnë mundësi, ku për të siguruarin dhe për më të afërmit e tij garantojnë ardhmëri të mirë dhe të sigurt:

6. Deponim

7. Mbrojtje

8. Siguri

Me blerjen e policës për sigurim jetësor secili qytetar kursen për ardhmërinë e tij. Perëndimi, i cili humbet në principet e tregut shumë më herët, ka pastruar me atë se punëve të këqija duhet t'i shikohet në sy dhe t'i lihet diçka pasardhësve.

Në jetë kanë për qëllim që të kursejnë edhe në vitet e “moshuara” dhe ato të holla t'i shfrytëzojnë për udhëtime rreth botës ose për blerje të kampshtëpizave të ëndërruar rreth detit ose liqenit apo, prapë, për një kasollë të bukur nga druri në mal me pamje të bukur.

Kjo nuk është halucinacion, kjo në perëndim funksionon shumë vite më herët.

Literatura

1. Emmett Voughan, Therese Voughan: „Fundamentals of risk and insurance“, John Wiley, New York, 1996 god.
2. Zdravko D-r Petrovi, Tomislav Petrovi: ”Osigurawe `ivota”, “Glosarijum“, Belgrad, 2003 god.
3. Tihomir D-r Jovanovski: “Ekonomika na osiguruvawe“ (Vtoro izmeneto i dopolneto izdanie), „EMK“, Skopje, 2005 god.
4. Leksikon osigurawa, Buduçnost“, Novi Sad, 2002 god.

Revistat:

- “Osigurawe“ - Zagreb
 “Osigurawe u teoriji i praksi“ - Beograd
 “Svijet osigurawa“ - Zagreb
 “Tokovi osigurawa“ - „Dunav osigurawe“, Belgrad
 “Ekonomija i biznis“ - Skopje
 “Kapital“ - Skopje

1 Angl. m. advance – avans, f. advance - akontacija

2. Kushte të përgjithshme për sigurimin e jetës: Shoqëria aksionare për sigurim dhe ridigurim “Kjubi Makedonija”, Shkup, Nëntor, 2003 v.,faq.9
3. Ligji për obligim të marrëdhënieve (PjesaXXX-sigurim), Shkup, 2001 v., neni 1011, pika 4, faq. 1105
4. D-r Predrag çuleji: “Pravo osigurawa“, “Misao“, Novi Sad, 1992 v. faq. 413

5. Tejbartje e kamialit të nënkuptohet edhe për policën, është veprim me të cilën polica tejbartet në person tjetër (zyrtar apo fizik) a vet tejbartja, përkatësisht ai nen, shënohet në policë. Deklarimi i personit, i cili ka lidh marrëveshje – me sigurimin (indosant) me të cilën ai e tejbartë të drejtën e tij në person tjetër (indosator) quhet indosament.
6. (Leksikoni ekonomik, “Savremena administracija“, Beograd, 1975 v., faq.725)